

СЕКЦІЯ 5.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УМОВАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Голубка Ярослав Володимирович,
к.е.н., старший викладач кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Трансформаційні зміни, притаманні сучасному етапу розвитку економічних відносин в Україні, характеризуються посиленням інноваційної діяльності окремих підприємств, організацій та установ, а також галузей економіки загалом. Запровадження Стратегії інноваційного розвитку України вимагає від керівників таких підприємств, організацій та установ, перш за все, переосмислення стратегії розвитку кожного суб'єкта господарювання окремо, коригування його місії відповідно до напрямків розвитку держави, а також удосконалення механізмів управління шляхом координації та регулювання управлінських функцій в межах конкретних суб'єктів господарювання.

Важливим важелем, що дозволяє адекватно оцінювати та на основі такої оцінної інформації впливати на подальші напрямки удосконалення та оптимізації інноваційної діяльності, виступає аудит. Аудит інноваційної діяльності не є новим явищем для України, однак існують певні проблеми щодо формування теоретичних та методичних засад здійснення такого виду діяльності. Подолання та вирішення зазначених проблем дозволить створити наукове підґрунтя для проведення аудиту щодо інноваційної діяльності, а також створити інформаційну базу, використання даних якої дозволить керівникам підприємств, організацій та установ приймати зважені управлінські рішення щодо напрямків та шляхів покращення інноваційної діяльності окремих суб'єктів господарювання, а також галузей економіки в цілому [3].

Перехід до інноваційної моделі розвитку є для України пріоритетним стратегічним напрямком і невід'ємною умовою входження у світову економічну

систему. Для цього необхідно: здійснити на державному рівні систему цілеспрямованих заходів, які здатні створити економічні можливості для формування стимулюючих інноваційний процес механізмів; виробити механізм взаємодії суб'єктів господарювання, що забезпечував би досягнення конкурентних переваг завдяки активній інноваційній практиці та ефективним інноваційним рішенням. Серед багатьох підходів до тлумачення інновацій та інноваційного процесу переважним є законодавчий, в якому інновації – це наново створені (побудовані) або удосконалені конкурентоздатні технології, продукція чи послуги, а також організаційно - технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, котрі суттєво покращують структуру і якість виробництва (або) соціальної сфери [1].

Стратегія розвитку інноваційної діяльності полягає в накопиченні і систематизації ідей, інформації і знань, вибір пріоритетних, перспективних ідей, аналіз конкурентоспроможності та економічної ефективності нового продукту на стадії прийняття рішення, його створення, опанування ринку нової продукції.

За цих умов цілеспрямованість і ефективність інноваційних процесів, що відбуваються на підприємстві, визначається трьома основними факторами:

- станом зовнішнього середовища (політичною та економічною ситуацією, типом ринку і характером конкурентної боротьби, орієнтацією владних структур та інших інституцій на цілі інноваційного розвитку підприємств);

- станом внутрішнього середовища підприємства (здатністю лідера та його команди творчо сприймати позитивний вплив структур зовнішнього середовища, що сприяє досягненню цілей розвитку);

- специфікою самого інноваційного процесу як об'єкта управління [3].

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність», інноваційна діяльність – це діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг [1].

Аналізуючи наукові дослідження щодо управління інноваційною діяльністю на предмет взаємозв'язку функцій менеджменту у процесі управління нею, варто зазначити, що аудит інноваційної діяльності – це системна оцінка показників розвитку організації в галузі розробок та комерціалізації нововведень, а також визначення внутрішніх та зовнішніх перешкод на їх шляху. Така системна оцінка має здійснюватися комплексно, з урахуванням особливостей діяльності конкретного суб'єкта господарювання, а також безпосередньо особливостей його інноваційної діяльності. Крім того, при проведенні аудиту інноваційної діяльності доцільно аналізувати координованість реалізації усіх функцій менеджменту у процесі управління інноваційною діяльністю. Узагальнюючи сутність понять «інноваційна діяльність» та «аудит», а також виходячи з нормативного трактування загалом поняття «аудит», сутність аудиту інноваційної діяльності можна сформулювати так: це перевірка звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо інноваційної діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам. Аналізуючи складові інноваційного процесу будь-якого суб'єкта господарювання, можна зазначити, що аудит інноваційної діяльності включає оцінку інноваційних можливостей інноватора, а саме: інноваційного потенціалу, інноваційного середовища, інноваційної позиції та інноваційної активності організації. Практична реалізація усіх зазначених інноваційних можливостей інноватора тісно пов'язана між собою та неможлива у разі відсутності хоча б однієї з них. Отже, й аудит інноваційних можливостей має здійснюватись комплексно.

Особливо важливого значення аудит інноваційної діяльності набуває за умов проведення експертизи наукомістких інвестиційних проектів та включає у себе такий комплекс робіт:

- проведення оцінки економічної складової проекту (обираються конкретні економічні показники, використання яких дозволить здійснити оцінку економічної доцільності та ефективності здійснення інноваційного проекту; відбір

таких економічних показників має враховувати специфіку діяльності суб'єкта господарювання, а також його інноваційної діяльності);

– оцінку відповідності маркетингових досліджень вимогам, що характерні для інноваційних продуктів та нових технологій (така оцінка необхідна для визначення потреб у результатах конкретного інноваційного проекту; появи нового або модернізованого продукту та товару; зіставлення якісних та кількісних характеристик конкретних інноваційних продуктів і характеристик, які існують на ринку конкретних продуктів);

– аналіз ефективності обраної бізнес - схеми та економічної моделі (здійснюється оцінка та аналіз ефективності організаційної та технологічної складової інноваційного процесу); розрахунок економічних та фінансових показників (відбір конкретних економічних і фінансових показників для оцінювання усіх складових інноваційного процесу та усіх його стадій, а також розрахунок таких показників з метою визначення доцільності здійснення конкретного інноваційного проекту та обґрунтованості витрат на його реалізацію);

– аналіз стійкості проекту та плану реалізації (проведення комплексного стратегічного аналізу щодо майбутніх наслідків та очікуваних ризиків, що можуть виникнути у суб'єкта господарювання у разі реалізації конкретного інноваційного проекту) [3].

Узагальнюючи результати досліджень щодо аспектів аудиту інноваційної діяльності, доцільно зазначити, що технологічний аспект аудиту інноваційної діяльності передбачає виявлення належного виконання технологічних вимог до виробництва конкретного інноваційного продукту, а також перевірку дотримання усіх норм технічної документації на кожній стадії виготовлення такого продукту.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 26.12.2002 № 380-IV, зі змін. та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

2. Кантаєва О. В. Проблеми аудиту інноваційної діяльності підприємств та напрямки їх вирішення / О.В. Кантаєва, Є.В. Казьмин // Вісник ЖДТУ. – Житомир : ЖДТУ, 2011. – № 3(57). – С. 58–61. – (Серія : Економічні науки).

3. Куцинська М. Аудит інноваційної діяльності: організаційний, технологічний та економічний аспекти / М. Куцинська // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Сер. : Економічні науки. - 2013. - Вип. 34(1). - С. 39-42. -
Режимдоступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpchdtu_2013_34%281%29__10.

Голубка Ярослав Володимирович,
к.е.н., ст. викладач кафедри обліку
і оподаткування та маркетингу,
Кельман Віталій Дмитрович,
студент спеціальності «Облік і аудит»,
Мукачівського державного університету

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ

Аудит як вид фінансового контролю є порівняно новим видом діяльності в Україні і процес його розвитку характеризується виникненням ряду проблем та недоліків, які обумовлені незначним практичним та міжнародним досвідом, а також недосконалістю вітчизняного законодавства.

На сьогодні питанням щодо проблематики та перспектив розвитку аудиту присвячені праці багатьох вітчизняних учених, зокрема: В. Боднара, О. Кудирко, Б.Ф. Усача, В. Вишневського, Н. Дороша, В. Кравченка, О. Василика, В. Опаріна, М. Федосова, О. Редька, Н. Рубана та інших. Одним із основних напрямків досліджень вітчизняних науковців і надалі залишається визначення проблем розвитку аудиту як виду незалежного фінансового контролю в Україні та пошук шляхів їх вирішення.

Розвиток аудиту в Україні розпочався після прийняття Закону України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 р. Національні стандарти аудиту

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>